

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ 40 ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Δημητρόπουλος Γεώργιος
Ανθλόγος (ΑΣ) ε.α

Στον κόσμο του κινηματογράφου, ο πόλεμος ως θεματολογία είχε πάντα ξεχωριστή θέση. Η πολεμική ταινία ήταν και είναι πάντα ένα δημοφιλές είδος με πιστό κοινό. Συνυφασμένες πάντα με την ιστορία, οι ταινίες αυτού του είδους, εξιστορούσαν είτε πραγματικές είτε φανταστικές ιστορίες σε σχέση με τον πόλεμο. Η εξέλιξη μάλιστα της κινηματογραφικής τέχνης, κυρίως όσον αφορά το τεχνικό κομμάτι και την παραγωγή, αλλά και επειδή ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος ήταν πολύ πρόσφατος, αποτέλεσαν τον κυριότερο λόγο για την άνθηση των πολεμικών ταινιών, ήδη από τη δεκαετία του '40 και μετά. Εκατοντάδες ταινίες εξιστορούσαν είτε στρατιωτικά γεγονότα (μάχες, επιχειρήσεις, αποβάσεις κλπ), είτε άλλες ιστορίες που είχαν φόντο το Β' Παγκόσμιο πόλεμο.

Ο Ελληνικός κινηματογράφος δεν αποτέλεσε εξαίρεση. Έχοντας ήδη ενός είδους «προϋπηρεσία» τα «επίκαιρα» που είχαν γυριστεί ήδη από τους Βαλκανικούς πολέμους και τη Μικρασιατική εκστρατεία ακολούθησε το ρεύμα και έτσι γυρίστηκαν αρκετές ταινίες για τον πόλεμο του '40 και γενικά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Με αφορμή λοιπόν την επέτειο της 28^{ης} Οκτωβρίου θα παρουσιαστούν οι σημαντικότερες ταινίες του είδους, θα αναφερθούν και άλλες, ενώ θα αναλυθεί και η ιδιαιτερότητα που προέκυψε με την «πολεμική» κατά των ταινιών αυτιών.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Η πρώτη Ελληνική ταινία με θέμα το Β' Παγκόσμιο πόλεμο γυρίστηκε το 1946, αρκετά γρήγορα μετά τη λήξη του. Μέχρι τη δεκαετία του '60 γυρίστηκε μόνο μια καθαρoάιμη πολεμική ταινία, κάποιες δραματικές με φόντο τον πόλεμο, ενώ η μεγάλη άνθιση των πολεμικών ταινιών σημειώθηκε από το 1967 έως το 1973. Μετά το 1974 στην ουσία εκμηδενίζεται το είδος, η τελευταία ταινία με πολεμικό θέμα γυρίζεται το 1976, ενώ υπάρχει μια πολύ μικρή επανεμφάνιση του είδους με δυο ταινίες στις αρχές της δεκαετίας του '80 (έστω και αν δεν πρόκειται για καθαρά πολεμικές). Ακολουθεί μια μικρή ανάλυση των πιο χαρακτηριστικών ταινιών.

ΤΑΙΝΕΣ

«**Καταδρομή στο Αιγαίο**» (1946) σε σκηνοθεσία Μιχάλη Καραγάτση. Η πρώτη ταινία με θέμα το Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Ένας Έλληνας αξιωματικός αποβιβάζεται από την Αίγυπτο στην Ελλάδα για μια αποστολή. Με την απαραίτητη ερωτική ιστορία σε που θα υπάρχει σε πολλές ταινίες μελλοντικά.

«**Η τελευταία αποστολή**» (1949) σε σκηνοθεσία Νίκου Τσιφόρου. Μια γυναίκα εξιστορεί στην αστυνομία ένα έγκλημα. Γυρίζοντας το χρόνο πάμε στην κατοχή όπου η μητέρα της είναι ερωτευμένη με Γερμανό αξιωματικό, συνεργάζεται με τους Γερμανούς και καταδίδει τον πατέρα της. Έτσι η κόρη της τη δολοφονεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι και λόγω λογοκρισίας της εποχής και μετά από διαμαρτυρίες του κοινού, άλλαξε η εθνικότητα της μητέρας – συνεργάτιδας των Γερμανών και από Ελληνίδα έγινε Ουγγαρέζα. Η ταινία αυτή είναι η πρώτη ελληνική συμμετοχή στο φεστιβάλ Καννών.

«Το νησί των γενναίων» (1959) σε σκηνοθεσία Ντίμη Δαδήρα με τον Αλέκο Αλεξανδράκη και τη Τζένη Καρέζη. Η πρώτη καθαρόαιμη πολεμική περιπέτεια. Ένας Έλληνας αξιωματικός φτάνει στην Κρήτη με διαταγή να συνεργαστεί με ντόπιους αντάρτες και συμμάχους για να ανατινάξουν εγκαταστάσεις των Γερμανών.

«Ουρανός» (1962) σε σκηνοθεσία Τάκη Κανελλόπουλου. Λυρισμός, ευαισθησία, και βραβεία στην πλέον «καλλιτεχνική ταινία αξιώσεων» που οι κριτικοί αποκάλεσαν ως μια από τις καλύτερες «αντιπολεμικές» ταινίες διεθνώς. Μικρές ιστορίες στρατιωτών από τις πρώτες μέρες του πολέμου, μέχρι την επιστροφή από το μέτωπο. Επισημαίνεται ότι η συγκεκριμένη ταινία θεωρείται μια από τις καλύτερες Ελληνικές ταινίες όλων των εποχών, ενώ το περιοδικό Observer την κατέταξε ανάμεσα στις δέκα καλύτερες ταινίες παγκοσμίως για το 1963.

«ΟΧΙ» (1969) σε σκηνοθεσία Ντίμη Δαδήρα. Η πλέον αναγνωρίσιμη ταινία για τον πόλεμο του '40 και η πρώτη Ελληνική κινηματογραφική «υπερπαραγωγή». Μέσα από τον έρωτα ενός Έλληνα υπολοχαγού και μιας Ιταλίδας που ζει στην Ελλάδα, ξετυλίγεται ολόκληρο το πολεμικό χρονολόγιο από την κήρυξη του πολέμου και το έπος της Πίνδου, μέχρι τις μάχες των οχυρών και την αντίσταση στη Γερμανική εισβολή και κατοχή. Οι χιλιάδες κομπάρσοι – στρατιώτες που χρησιμοποιήθηκαν για τις σκηνές των μαχών, το άφθονο πολεμικό υλικό και τα γυρίσματα στις αυθεντικές τοποθεσίες, συνθέτουν μια ταινία που περιέγραψε το έπος του '40 με εξαιρετικά μεγάλη πιστότητα και ρεαλισμό. Ιδιαίτερα τα πλάνα με τις μάχες στις χιονισμένες πλαγιές, ή τις γυναίκες που κουβαλάνε πολεμοφόδια στα βουνά είναι τόσο πιστά ώστε να μην ξεχωρίζουν από τα κινηματογραφικά επίκαιρα της εποχής! Επίσης η σεκάνς (στην κινηματογραφική ορολογία σημαίνει ένα συγκεκριμένο νοηματικό κομμάτι) με τις μάχες στα οχυρά, είναι πολύ καλά κινηματογραφημένη και για πρώτη φορά το μάτι του θεατή μπαίνει στα μυστικά των οχυρών.

Στην ταινία αναπαριστώνται και πραγματικά πρόσωπα όπως ο Μεταξάς και ο συνταγματάρχης Δαβάκης (αναφέρεται και ένας συνταγματάρχης Μαχάς). Στους τίτλους αρχής αναφέρεται σαν «στρατιωτικός σύμβουλος» ο Αναστάσιος Χούντας, χωρίς να διευκρινίζεται άλλη λεπτομέρεια. Πιθανώς παλαιότεροι συνάδελφοι να τον γνωρίζουν. Η ταινία «ΟΧΙ» θεωρείται η καλύτερη ελληνική πολεμική ταινία.

«Η μάχη της Κρήτης» ή «στη μάχη της Κρήτης» (1970) σε σκηνοθεσία Βασίλη Γεωργιάδη. Με την εισβολή των Γερμανών στην Ελλάδα, το Ελληνικό στρατηγείο αποφασίζει τη μεταφορά των αποθεμάτων χρυσού της τράπεζας στις Ελλάδας στην Κρήτη. Στην επιχείρηση θα λάβει μέρος και ένας Εύελπης. Η μοναδική ταινία που αναπαριστά τη μάχη της Κρήτης, έστω και με βασική ιστορία τη μεταφορά των αποθεμάτων χρυσού. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στις σκηνές που γυρίστηκαν στην παλιά σχολή Ευελπίδων, καθώς και στις σκηνές «διάλυσης» της σχολής λόγω του πολέμου.

«Υπολοχαγός Νατάσσα (1970)» σε σκηνοθεσία Νίκου Φώσκολου. Μια κοπέλα ερωτεύεται έναν Έλληνα αξιωματικό, μπαίνει στην Αντίσταση, συλλαμβάνεται από τους Γερμανούς και καταλήγει στο Άουσβιτς. Η ταινία που είναι περισσότερο δράμα παρά καθαρή πολεμική ταινία, είναι η εμπορικότερη ελληνική ταινία με θέμα το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Με 750.00 εισιτήρια και με «όπλο» το δημοφιλές δίδυμο των Βουγιουκλάκη – Παπαμιχαήλ, η ταινία ήταν η εμπορικότερη ταινία ολόκληρου του ελληνικού κινηματογράφου, μέχρι το 1999 που ξεπεράστηκε από άλλη ταινία.

«Η Μεσόγειος φλέγεται» (1970) σε σκηνοθεσία Ντίμη Δαδήρα. Η πρώτη «ναυτική πολεμική περιπέτεια». Δυο παλιοί φίλοι και νυν αξιωματικοί του Ναυτικού, ένας Έλληνας και ένας Γερμανός, αναγκάζονται να πολεμήσουν ο ένας τον άλλον στο Αιγαίο. Σε δεύτερο επίπεδο η ιστορία είναι και κατασκοπευτική.

«Οι γενναίοι του Βορρά» (1970) σε σκηνοθεσία Κώστα Καραγιάννη. Ένας Έλληνας αξιωματικός αποφασίζει να γυρίζει στο χωριό του που βρίσκεται στη Μακεδονία υπό Βουλγαρική κατοχή και να αντισταθεί. Από τις ελάχιστες ταινίες που έχουν θέμα το Βουλγαρικό ζυγό στη Μακεδονία και τη δράση κατά των περιβόητων «κομιτατζήδων».

«Υποβρύχιο Παπανικολής» (1971) σε σκηνοθεσία Γιώργου Ζερβουλάκου. Η δράση του θρυλικού υποβρυχίου από τις περιπολίες στον Πατραϊκό κόλπο μέχρι τις επιχειρήσεις στα στενά του Οτράντο. Η δεύτερη «ναυτική» πολεμική ταινία και η μοναδική με τη δράση να μεταφέρεται σε υποβρύχιο. Καλή και πιστή αναπαραγωγή των συνθηκών σε ένα υποβρύχιο, δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από ξένες ταινίες με ίδιο περιεχόμενο. Επισημαίνεται πως ο κεντρικός ήρωας είναι ο πραγματικός κυβερνήτης του Παπανικολή πλωτάρχης Ιατρίδης, τον οποίο υποδύεται ο Κώστας Καζάκος.

«Η χαραυγή της νίκης» (1971) σε σκηνοθεσία Ντίμη Δαδήρα. Το συμμαχικό στρατηγείο της μέσης Ανατολής αναθέτει σε ένα Έλληνα αξιωματικό που κατάγεται από την Κρήτη να γυρίσει στο νησί και να οργανώσει με τους ντόπιους αντάρτες την ανατίναξη του αεροδρομίου των Γερμανών. Η παλιά έχθρα του όμως με τον επικεφαλής των ανταρτών για μια γυναίκα δυσκολεύει την επιχείρηση. Κλασική πολεμική περιπέτεια γυρισμένη στην Κρήτη με θεαματικές σκηνές δράσης, όπως η αρχική της ενέδρας σε γερμανική αυτοκινητοπομπή και η επίθεση στις Γερμανικές φυλακές στο φρούριο του Ρεθύμνου «Φορτέτζα». Στην ουσία είναι «ριμείκ» της ταινίας «Το νησί των γενναίων».

«Οι πολεμιστάι της ειρήνης» (1973) σε σκηνοθεσία Δημήτρη Παπακωνσταντή. Ιστορίες των στρατιωτών μια διμοιρίας που αναλαμβάνει επικίνδυνες αποστολές στις γραμμές του εχθρού. Από τις τελευταίες κλασικές πολεμικές ταινίες του Ελληνικού κινηματογράφου

«Ισιδώρα» (1975) σε σκηνοθεσία Ντίμη Δαδήρα. Το συμμαχικό στρατηγείο της Μέσης Ανατολής στα 1944 αναθέτει σε έναν Έλληνα αξιωματικό να απαγάγει από την Κρήτη, όπου υπηρετεί, τον συνταγματάρχη της Βέρμαχτ Χέλμουτ Μπάουζμερ, ειδικό ιπτάμενων βομβών, σε μια επιχείρηση με τον τίτλο «Ισιδώρα» και στόχο την παρεμπόδιση της παράδοσης του φονικού του όπλου στον Χίτλερ. Η ταινία είναι εμπνευσμένη από ένα σήριαλ του 1973 κάνοντας μόλις 574 εισιτήρια, δείγμα της οριστικής κάμψης του «είδους».

«Επικίνδυνη νύχτα» ή «απόβαση θανάτου» (1976) σε σκηνοθεσία των Κώστα Μπακοδήμου και Κώστα Παπαγιαννάκη. Η τελευταία και σχετικά άγνωστη ουσιαστικά καθαρή πολεμική περιπέτεια που παίχτηκε μόνο στην τηλεόραση. Έξι Έλληνες καταδρομείς αποβιβάζονται σε ένα νησί προκειμένου να απαγάγουν ένα συνεργάτη των Γερμανών.

Φυσικά υπάρχουν και άλλες ταινίες που μπορούν να αναφερθούν. Κυρίως δράματα με φόντο τον πόλεμο και την αντίσταση στην κατοχή. Ενδεικτικά αναφέρονται:

«**Κονσέρτο για πολυβόλα**» (1967) με κατασκοπευτικό θέμα παραμονές της Ιταλικής επίθεσης

«**Γοργοπόταμος**» (1968) με θέμα την σημαντικότερη στρατιωτική ενέργεια στην κατοχή

«**Η δασκάλα με τα ξανθά μαλλιά**» (1969) Δράμα με φόντο τον πόλεμο

«**Μια γυναίκα στην αντίσταση**» (1970) Ο έρωτας μια γυναίκας με Έλληνα αξιωματικό και η συμμετοχή της σε αντιστασιακή ομάδα

«**28^η Οκτωβρίου ώρα 5:30**» (1970) με θέμα την αντίσταση των κατοίκων ενός χωριού στον βίαιο Γερμανό διοικητή

«**Ο τελευταίος των κομιτατζήδων**» (1970) πάλι με θέμα τη Βουλγαρική κατοχή στη Μακεδονία

«**Οι τελευταίοι του Ρούπελ**» (1971) με κατασκοπευτική ιστορία στη Βουλγαρία για την επικείμενη επίθεση των Γερμανών στο οχυρό Ρούπελ

Τέλος αξίζει να αναφερθούν οι ταινίες: «Το ξυπόλητο τάγμα» (1953), «το μπλόκο» (1964), «Με τη λάμψη στα μάτια» (1966), «Η λεωφόρος της προδοσίας» (1969), «Ο τελευταίος αιχμάλωτος» (1970), «Αυτοί που μίλησαν με το θάνατο» (1970), «Αντάρτες των πόλεων» (1972) καθώς και οι κωμωδίες «εγώ ρεζίλεψα τον Χίτλερ» (1970) και ο «αντιφασίστας» (1972).

Όπως αναφέρθηκε στην αρχή, μετά το 1976 ουσιαστικά το είδος της πολεμικής ταινίας εξαφανίστηκε κυρίως λόγω του ότι ο κινηματογράφος της εποχής εκείνης (μεταπολίτευση), αναζητούσε άλλη θεματολογία και ύφος και η πολεμική ταινία «δε χωρούσε». Στις αρχές της δεκαετίας του '80 εμφανίστηκαν μόνο δυο ταινίες με θέμα τον πόλεμο κυρίως ως «αντιστασιακά δράματα»

«**Κατάσκοπος Νέλη**» (1981) σε σκηνοθεσία Τάκη Βουγιουκλάκη με την Αλίκη Βουγιουκλάκη να επιστρέφει στην ίδια θεματολογία δέκα χρόνια μετά την «Υπολοχαγό Νατάσσα»

«**17 σφαίρες για έναν άγγελο**» (1981) σε σκηνοθεσία Νίκου Φώσκολου με την ιστορία της ηρωίδας της αντίστασης Ηρώς Κωνσταντοπούλου

Η τελευταία ταινία για το Β' Παγκόσμιο πόλεμο (δεν είναι πολεμική, αλλά αναφέρεται σε γεγονότα στην κατοχή) βγήκε στους κινηματογράφους πριν τρία χρόνια. Πρόκειται για το «**Τελευταίο σημείωμα**» σε σκηνοθεσία Παντελή Βούλγαρη.

Η «ΠΟΛΕΜΙΚΗ» ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ – ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ

Οι πολεμικές ταινίες έχουν πιστό κοινό, αλλά έχουν και πολέμιους. Η κυριότερη επιχειρηματολογία, κυρίως μερίδας κριτικών κινηματογράφου, είναι πως «εξυμνούν» τον πόλεμο και τον παρουσιάζουν ως «θέαμα». Μάλιστα υπάρχουν περιπτώσεις που ακόμα και αντιπολεμικές ταινίες χαρακτηρίζονται αρνητικά γιατί πετυχαίνουν το αντίθετο αποτέλεσμα από αυτό που προσδοκούν.

Στην ελληνική πραγματικότητα υπάρχει όμως το εξής παράδοξο. Οι πολεμικές ταινίες χαρακτηρίζονται αρνητικά όχι τόσο λόγω της θεματολογίας τους ή έστω της τεχνικής τους, αλλά με ιδεολογικοπολιτικά κριτήρια και την πολιτική κατάσταση που επικρατούσε την εποχή που γυρίστηκαν. Ο λόγος προφανής. Οι περισσότερες γυρίστηκαν την περίοδο της δικτατορίας. Χαρακτηρισμοί όπως «χουντικά ανοσιουργήματα», «ψευτοπατριωτικές ταινίες» και άλλα, έχουν δημιουργήσει μια εντελώς αρνητική εικόνα για τις ταινίες αυτές και σε μεγάλο βαθμό άδικα.

Οι αρνητικές κριτικές μάλιστα έφτασαν σε τέτοιο βαθμό ώστε με τα χρόνια οι ταινίες αυτές να χαρακτηρίζονται ευθέως ως «προπαγάνδα»! Και αν κάποιος με βάση τη λογική προσπαθήσει να εξηγήσει τι είδους «προπαγανδιστική» ταινία μπορεί να είναι μια ελληνική ταινία που εξιστορεί μια νίκη των Ελλήνων σε ένα πόλεμο ή μια μάχη, την απάντηση έδωσαν κριτικοί και αναλυτές συνήθως αριστερών πεποιθήσεων, οι οποίοι τόνιζαν πως στις ταινίες – ιδίως σε αυτές με αντιστασιακό θέμα – απουσιάζουν εντελώς οι αντάρτες (υπονοούν αυτούς του ΕΛΑΣ) καθώς όλοι οι αντιστασιακοί - αντάρτες παρουσιάζονται είτε απρόσωπα είτε ως πρώην αξιωματικοί. Κάποιοι άλλοι κριτικοί προσπαθούν να αποδομήσουν τις ταινίες με αισθητικά και νοηματικά κριτήρια. Ότι δηλ. οι ήρωες παρουσιάζονται μονοδιάστατα και όχι «σε βάθος» (Ελληνες «καλοί - υπερήρωες», Ιταλοί και Γερμανοί «κακοί», «αφελείς» κλπ).

Υπήρξαν περιπτώσεις όπου ταινίες χαρακτηρίστηκαν ως «χουντικές» από παράλληλα συμβάντα ή από την παρουσία υπουργών της δικτατορίας στην προβολή τους. Ακόμα και κάποιοι συντελεστές ταινιών είχαν επίδραση. Ένα πρόσωπο που συγκέντρωνε τότε αρκετά αρνητικά σχόλια ήταν ο Ελληνοαμερικανός Τζέιμς Πάρις, ο οποίος ήταν παραγωγός αρκετών ταινιών και ο οποίος κατηγορήθηκε ότι είχε σχέσεις με υπουργούς της δικτατορίας, καθώς εξασφάλιζε μεγάλες κρατικές χρηματοδοτήσεις για τις ταινίες του, με αποκλεισμούς άλλων σκηνοθετών ή παραγωγών που ανήκαν σε άλλο ιδεολογικοπολιτικό χώρο.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι ταινίες «ΟΧΙ» και τα «ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ». Η πρώτη όπως αναφέρθηκε, είναι καθαρά ιστορική – πολεμική ταινία που γυρίστηκε το 1969. Η δεύτερη όμως είναι ένα κατασκοπευτικό θρίλερ με για τον Ψυχρό πόλεμο, θέμα ιδιαίτερα προσφιλές στο διεθνή κινηματογράφο τη δεκαετία του '60 και γυρίστηκε ένα χρόνο πριν (1968). Η σαφώς αντικομμουνιστική στάση της συγκεκριμένης ταινίας, συν το ότι γυρίστηκε από τον ίδιο σκηνοθέτη με τους ίδιους σχεδόν ηθοποιούς, χαρακτήρισε αρνητικά και την μετέπειτα ταινία «ΟΧΙ», εντελώς άδικα.

Άλλο παράδειγμα είναι η ταινία «Η ΧΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ» (1971). Η ταινία αυτή που όπως προαναφέρθηκε ήταν μια θεαματική πολεμική περιπέτεια, γιουχαΐστηκε άγρια στο Φεστιβάλ Θεσ/νίκης από το «φοιτητικό εξώστη» ως «χουντική» σε τέτοιο βαθμό ώστε οι συντελεστές απείλησαν να αποχωρήσουν από τον κινηματογράφο. Φυσικά σε αυτό συνετέλεσε και η παρουσία υπουργών της τότε κυβέρνησης στην προβολή, αλλά και η χρηματοδότηση της από την «Γενική Κινηματογραφική Επιχειρήσεων», μετέπειτα «Κέντρο Ελληνικού Κινηματογράφου».

Κι όμως. Η ταινία δεν είναι τίποτα άλλο από το ριμέικ της ταινίας «ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΓΕΝΝΑΙΩΝ» του 1959, Ο σκηνοθέτης ήταν ο ίδιος (Ντίμης Δαδήρας), η βασική ιστορία η ίδια (σαμποτάζ στην Κρήτη), οι χαρακτήρες σχεδόν ίδιοι, ο τόπος ο ίδιος (Κρήτη), πολλές σκηνές ήταν ίδιες (η αρχική επίθεση στη γερμανική αυτοκινητοπομπή, το κάψιμο του χωριού και η εκτέλεση Ελλήνων, το ρομάντζο μεταξύ των ηρώων και η τελική μάχη με τους Γερμανούς). Η μόνη τους διαφορά είναι πως η ταινία του 1971 ήταν πολύ πιο θεαματική και προφανώς ο σκηνοθέτης εκμεταλλεύτηκε το «κλίμα της εποχής» για να κάνει μια πιο «πλούσια» ταινία (ως παραγωγή). Εδώ όμως είναι και το παράδοξο. Η ταινία του 1959 χαρακτηρίζεται με σχετικά θετικά σχόλια ως «αξιοπρεπής», ενώ η ταινία του 1971 ως «χουντικό ανοσιούρημα»! Και μιλάμε για την ίδια σχεδόν ταινία!

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Ελληνική Ιστορία και ο πόλεμος του '40 είναι γεμάτη με γεγονότα, γνωστά ή άγνωστα επεισόδια, ηρωισμούς και αποτελεί μεγάλη δεξαμενή έμπνευσης πάνω στην οποία μπορεί να γυριστεί μια πολεμική ταινία.

Ενώ σε όλο τον κόσμο ακόμα και σήμερα γυρίζονται ταινίες με θέμα το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, στην Ελλάδα το είδος αυτό έχει σταματήσει (εδώ και δεκαετίες) με εξαίρεση κάποιες (ελάχιστες) ιστορικές ή δραματικές (όχι καθαρά πολεμικές) ταινίες που αναφέρονται απλά στην περίοδο 1941 – 1944.

Η αρνητική κριτική και οι «ταμπέλες» που τοποθετήθηκαν στην πλειονότητα των ελληνικών πολεμικών ταινιών δυστυχώς υπήρξαν αποτρεπτικοί παράγοντες για να γυριστούν τέτοιες ταινίες τα χρόνια που πέρασαν. Μην ξεχνάμε επίσης και το μεγάλο κόστος που απαιτεί μια πολεμική ταινία (σκηνικά, στολές, οπλισμός, οχήματα) κλπ. Μακάρι στο μέλλον να υπάρξει προσπάθεια να γυριστεί μια αξιόλογη πολεμική ταινία που εκτός των άλλων θα αναγεννήσει και το συγκεκριμένο είδος.

Θα επιχειρηθεί μια παρόμοια ανάλυση και για τις ταινίες που αναφέρονται στο 1821, καθώς και σε άλλες πολεμικές περιόδους της Ελληνικής ιστορίας.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

«Ιστορία του Ελληνικού Κινηματογράφου» (Γιάννη Σολδάτου) – εκδ. ΑΙΓΟΚΕΡΟΣ
«Φιλμογραφία του Ελληνικού Κινηματογράφου» (Στάθη Βαλούκου) - εκδ. ΑΙΓΟΚΕΡΟΣ

Κείμενα - αναλύσεις που υπάρχουν στο διαδίκτυο